

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ veja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	celo leto	K 22—
celo leto	12—	pol leta	11—
četr leta	6—	četr leta	550
pa mesec	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vrnejo.

Uredništvo: Knafova ulica št. 5, (L. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Borba naroda proti cerkevni krvici u Istri.

(Dopis iz Istre.)

Dne 6. januarja 1910, na dan sv. treh Kraljev, se je vršil javen shod v Vodicah v Istri. Preprosto ljudstvo se je v ogromnem številu udeležilo tega sijaj uspelega shoda, na katerem je dalo duša ogorčenju proti zloglasni odredbi tržaškega škofa dr. Nagla, glede izključitve slovanskega bogoslužja v slovanskega petja iz naših cerkva. Večina udeležencev shoda je bila zbrana že zjutraj pred pričetkom maše, katere se ni nikdo udeležil in je bral župnik maso popolnoma osamljen ter ni bil poleg niti ministrantov niti mezarja. Nekateri duhovniki so bili vendar toliko previdni, da so svojemu škofu natančno opisali, kako je ljudstvo užabljeno in obenem tudi ogorčeno in se mu še pripetiti, da brubne ljudske nejveljave z vso silo na dan. Škof pa je odvrnil, da naj duhovščina čita sv. maso naprej, kakor običajno (seveda odslej latinsko) ter naj si sami odgovarjajo, ako so jim odpovedali tudi ministranti »pokorsčino«, a ljudstvo se bo v teku 14 dni potolažilo in spriznalo z novo odredbo. Kdor je videl resno in odločne obraze na shodu, je takoj lahko spoznal, da je škof napolnil na zelo trdo kost, katero se ne bo dalo ukrotiti tudi z najostrejšimi sredstvi. Tudi ne z žandarji.

Predsednikom shoda, ki se je pričel okoli 1½ ure popoldne, je bil izvoljen deželnim poslanec g. Fr. Flego iz Buzeta, kateri je podelil besedo g. dr. Červarju dež. poslancu iz Vodice. Gospod govornik je opisal začetno stanje Slovanov v Istri preteklih let. Hudo razburjenje se je počelo poslušalec, ko so euli, kako menijo so imeli o nas Italijani, ko smo začeli zahtevati svoje sole in pravice ter enakopravnosti z Italijani, namreč: Kdo bo pa pure pasel, ako bo kmet šolal svoje otroke. Pred 27 leti so morali deželni slovanski poslanci ubežati iz deželnega zbora, ker so se upali govoriti v slovanskem jeziku. Vendar nas je v tako obupnem položaju pustila vsaj cerkev kolikor toliko pri miru. Potem je primerjal blagopokojnega škofa Dobrilo s sedanjim tržaškim škofom dr.

Nagom, klevetnikom našega naroda. Škof Dobrilo je uvidel sam žalosten položaj Slovanov v Istri in je pisal nekemu župniku, naj pove trpečemu ljudstvu, da je ono istotako ustvarjeno po božji podobi in kot tako ima popolno pravico uživati iste pravice, kakor njihovi sodeležani. Sedanji škof dr. Nagel pa nam je pokazal že v več slučajih, zlasti pa z svojo zadnjo odredbo, ravno nasprotno. Naš narod je krepek in je začel vstajati, kar povzroča strah našim nasprotnikom. Celo cerkev si je dovolila nad nami nepravičljivo salo. Med nas silijo ljudi za škofe, kateri ne razumejo in celo sovražijo naš jezik.

Mi imamo vendar mnogo odličnih duhovnikov, a nobeden ni spoznan vrednim postati škof. Tuje si upajo zasedati škofovsko stolice v Trstu, katera bi sodila po pravici duhovniku iz naroda, ki je v tej škofiji v vecini. Kristus je rekel apostolu: »Učite se jezikov narodov, kjer koli boste učili!« Škof dr. Nagel je obljubil, da se bo naučil slovanskega jezika, a svoje obljubje ni držal.

Governik je zbranemu ljudstvu priporočal slogo, katera nam je danes zelo potrebna. Če pa ne bo škof preklical odredbo, bomo z njim, ali pa z njegovimi naslednikom jasneje govoriti, kar ne bo izvestnim krogom ravno v korist. Ko je končal dr. Červar svoj govor so se začuli iz množice glasovi, ki jih ne moremo zabeležiti.

Nato je dobil besedo domaćin g. prof. Ribarić, kateri je podal poslušalem v svojem krasnem in obširnem govoru zgodovino južnih in kolikor se je moral dotakniti tudi severnih Slovanov in početek slovanskega bogoslužja. Prvotno smo bili se pagani. Največ naših pradedov sta spreobrnila sv. brata Ciril in Metod. Ze takrat so se pokazali nemški škofje v vsi svoji nagoti, kateri se niso hoteli pokoriti niti papeži in so nas hoteli pravzaprav ponemčiti in zasuznjiti, a ne toliko pokristjaniti. Ti so tudi zatožili sv. Cirila in Metoda v Rim. Papež ju poklici v Rim. Brata sta morala nastopiti dolgo pot in sta se med potjo vstavila tudi v Benetkah. Tamošnja duhovščina ju nič kaj prijazno sprejela in jima očitala celo, kaj da neita. Sv. Brata sta odgovorila: »Kaj je Bog vstvaril samo Grke in Latine itd.? V Rimu

sta dokazala, da ne širita krivih nauk, temveč, da učita Kristusove nauke v Slovanom razumljivem jeziku. Papež Hadrijan II. jima je potrdil po njiju vpeljano slovansko bogoslužje in se je ta dan vršila v Rimu svečana maša. Poznejši papeži so slovansko bogoslužje preklicavali in zopet potrjevali. Nemški škofje niso tudi potem bili papeži pokorni in so nadaljevali zelo ostudno gonjo proti slovanskemu bogoslužju. Tudi v Dalmaciji in drugod so nam hoteli skodovati nemški škofje, a ni šlo. Iz tega razvidimo, da je slovansko bogoslužje naletelo že v svojem pričetku na velike ovire od strani nemških škofov torej sobratov istega verouzvodenja in je bil sedaj v isti namen poslan k nam zopet Nemec dr. Nagel, da bi nadaljeval gonjo in iztrebil iz naših cerkva že stoljetja uveljavljeno slovansko bogoslužje. Tudi duhovščina v Istri je začutila, da prihod dr. Nagla, ne bo naši stvari posebno koristil. Pred par leti je bila ravno v Vodicah sv. birma. Pri tej priliki je šel škof Nagel blagoslovit novo kapelo v bližnje selo Dane. Škof je pričakoval pri kapelici 8 do 10 duhovnov, došlih do bližu in daleč in mnogo vernikov. Že je bil pripravljen kanonik Klun, da bo maševal, seveda v staroslovenskem jeziku, ko je škof hitro blagoslovil kapelico in se kakor blisk odpeljal s svojim kaplonom nazaj v Vodice. Ljudstvo in ostala duhovščina je nad tem dogodom kar ostrmela in rekla: »Zdaj vemo kaj nas čaka!« In urešnici se so se besede. Nato je še omenil g. govornik Ribarić, da so pristi v Vodice in okolico njihovi predniki že pred več stoletji iz Dalmacije in so prinesli s seboj tudi slovansko bogoslužje, katero so nemeno izvrševali do škofove prepovedi. Škof je tudi obljubil, da bo prisil v Rimu za Kastavec, da si ohraňuje v nadalje slovansko bogoslužje, kar pa ne odgovarja resnici, ampak pridejo tudi Kastaveinavrsto, ce se bomo pustili mi ukrotiti.

Po mnogo res krasnih in v teh važnih trenotkih prepotrebnih pojasnilih, katerih ne moremo tu vseh navesti, se je sprejela soglasno rezolucija na škofa. Po končanem govoru g. prof. Ribarića je ljudstvo burno pleskalo in še enkrat svečano obljubilo, da bo složno nastopilo za svoje pravo, in če bo treba gre tudi takoj

per čisto ljubezen. Glej, sedem let je že, sedem dolgih let, da se ti lažem z očmi; z besedo, z dejanjem in s srcem! Ti, vsa nedolžna in dobrotna, si verjela, kar je govoril moj lažnjivi jezik: da sem zvest tebi, svojemu otroku in svojemu domu. Zdaj poslušaj, da boš spoznala vso njevrednost in zavrnjenost mojo. Že pred sedmimi leti...«

Še preden je pričel meščan Marhula s svojo izpovedjo, se je gospa naglas zasmajala.

»Saj sem rekla, da si nespameten otrok! Ali prav res misliš, da nisem vedela že tisti prvi večer, kam si se bil napotil in kdo ti je stregel? Ko si se vrnil, te je razdeval glas in pogled in vonj... še prijetno mi je bilo, da si je bila izbrala vijolice. Čemu bi ti branila? Saj si celo na popravi dan pisal prav lepo in prisrčno pismo tisti dunajski Nelly... pa vendar sem vedela, da me imas resnično rad... Tudi zdaj si se prav pošteno ravnal, vseh sedem let. Gledal si in skrbel, da ni bilo sitnosti in hudi govorice... in poglavito je, da si me ljubil kakor prej — na koraku bi ti poznala, že na stopnjicah, kadar bi me ne ljubil več... Le potolaži se, ti nespameti otrok... in če ti je drago, ji pošljem v tvojem imenu evetic in prijeman pozdrav...«

Meščan Marhula je strmel na svojo ženo z velikimi, otopelimi očmi; nato se je molče okrenil k zidu.

Čez teden dni je okreval. Spremenil se je bil popolnoma, v obraz, v oči; govoril je z drugim glasom, celo hodil je drugače. Znanici so se čudili in so ga pomilovali: »Glejte, saj je bil res hudo bolan... kakor da je od mrtvih vstal!« Če so ga izpraševali, kako da mu je zdravje v temu da je potrt, je zlobiljen zagodnjal, da naj ga puste na miru. Ljudje pa so razdrobili: »Boleznen mu je ostala v krvi... tam grize in gloje!«

To je zgodbota o meščanu Marhuli.

Prijatelj me je vprašal začuden: »Čemu je bil potrt in zlobiljen? Stvar se mu je iztekel, da ni mogla boljše! Zdaj lahko vriska in prepeva, kadar se napoti k Amandi; ni se mu treba zavijati v ovratnik in piaziti se ob zidu!«

Prej je zahajal na svoj veseli dom, v skriti paradiž... zdaj bi zahajal samo še k oveneli Amandi. Jaz pa trdno verujem, da jo ljubi, kakor jo je ljubil; najbrž topleje; in da ljubi tudi svojo ženo, kakor jo je ljubil. Ali stvar je tako: da tiste ure, ko se je hotel ponepotrebnem izpovedavati, je imel dvoje domov, zdaj nima nobenega. Kamor stopi in kamor gre, se mu smeje glas in who: »Saj vemi, kam te vodi pot! Le pojdi in nič se ne boj, ti nespameti otrok!« — In na drugo who se mu sneje glas: »Kaj to je strah in kaj bi se skrival? Saj vedi, kod hodiš in kdo ti streže; le ročno me objemi!« ... Ne zamerim mu, da

Inserci velja: petoropna petti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnitvui naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserciit itd.

to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlate naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefoni št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	pol leta	13—
četr leta	6·50	četr leta	6·50
na mesec	2·30	na mesec	2·30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	13—
četr leta	6·50
na mesec	2·30

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto	K 30—
pol leta	15—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnitvui: Knafova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

s staroslovenskim napisom, dasiravno je ta škof iztrebil skoro vse hravat duhovnike in jih nadomestil z italijanskimi, celo v popolnoma hravatskih krajih. Važne dokumente iz te škofije hranijo tudi nekateri odlični hravatski prvaki v Istri n. pr. dr. Červar hraní se dandasne knjige pisane v staroslovenskem jeziku, katere mu je daroval neki župnik, ker se je bal, da bi jih ne uničil njegov naslednik Italijan. Tudi drugod se je menda posrečilo rešiti pogube nekaj knjig in listin. Niso li to za nas važni dokumenti, b katerimi se ne prištevajo niti razni papežki dekretri in druge listine, ki mnogo povedo o pravicah staroslovenščine? Važen dokument so vendar tudi naši dedi, kateri niso opevali, slavili in molili svojega Boga pri službi božji in doma v drugem jeziku, nego v staroslovenskem.

Shod je ljudstvu odpril oči in je to prišlo do prepričanja, da ni greh moliti Boga v svojem rodnem jeziku, zlasti pa po obredu, ki sta ga vpeljala brata Ciril in Metod, ker druge ne bi postala svetnika.

Dostavek: Škof dr. Nagel se moramo pa le v nečem zahvaliti, namreč, da je vzbudil naenkrat s svojo odredbo še ostali del Slovanov svoje škofije, ki so spali spanje pravilnega in se staro bojevnički načela zmanj trudili predramiti ga. To sicer ne velja za Vodice in njihove okoličane, ker so že poprej pokazali, da se znajo spremno boriti za narodno pravo in so na glasak kakor poštenjaki in jako odločni ljudje. Njihovi dedi so za svojo cerkev zmosili na oslih kamenje iz 5–6 ur oddaljenega Dolnjega Socerba, s katerim so poteni napravili v cerkvi obrok. Za njihov napor in robot pa ljudstvo sedanja škofi podi iz cerkve. Pokazali pa so, da so oni gospodarji svoje cerkve in so vsej svojemu župniku ključ od tega obreda v cerkvi. Le to jih pese, da ni prišel škof osebno v Vodice preposedat slovanskega bogoslužja, ker bi najbrže ne vidi nikoli več ne Trst pa tudi Dunaj ne. Narod je izgubil zadnjo trohico zaupanja do pače in škofov. Da zna biti škof tudi tiran in zelo nizkoten, priča njegov ukaz na dekanate, v katerem ostre

v boj zato, kajti Bog je jačji nego papa i škofi.

Predsednik shoda poslanece g. Fr. Flego je ljudstvo še enkrat bodril naj vztraja v boju. Kajti če podležemo volji raznih nemških škofov, rečemo lahko že danes, da se naša vera oziroma cerkev ne bo več čez sto let imenovala rimsko-katoliška, temveč herlinskocatoliška. Krščansko vero hočemo braniti mi, posebno pa, če niso tega več zmožni nekateri duhovni in škof. Nam se bo očitalo marsikaj, zlasti pa izdajstvo proti cerkvi, naj takaj očitanja ne prestrašijo nikogar, ker ako bi bil samo vseki dvanajsti duhovnik izdajalec, bi jih bilo že desti. V glavnem cerkev sv. Petra v Rimu, vidimo sliko, ki predstavlja veliko preganjanje prvih kristjanov. Ker je tudi Peter, prvi papež, v nevarnosti, so ga po mnogih prošnjah njegovi verniki vendar preprosi, da je ušel iz Rima. Na

č. stoji, da so več ko 4 duhovnik na eno mesto nikdar sbrati. Vsi župniki se držijo neutralno in vračajo škofovo glasilo »Zarjo« ter ga nekateri naslavo šaljivo, da je nemški škof z Italijansko kotardo. Kdo je kriv, da je vrglo v Brdu ogorčeno ljudstvo svojega poprej zelo spôštovanega župnika izpred oltarja na piano, ko je zapel na božičnico »Gloria in excelsis« — — —?

Tudi v slovenskem delu Istre se opaža mogočen odpor proti škofovi odredbi in so n. pr. v Brezovici od-klonili pevci, kakor tudi domači učitelji - organist sploh vsako latinsko petje. Našel se je mož tudi učitelj iz bližnje vasi Materija, kateri je pre-vzel orglarijo proti ljudski volji, a na božičnico mu zbrano ljudstvo ni pustilo na kor in ga sramotno zapadiло in poleg tega še izvzvilo. Ljudstvo je že izpregovorilo, a kaj poreče na to učiteljstvo, katero vidimo, da je drugod z dušo in telom na strani ljudstva? Žalostna nam majka! V Herpeljah pa je pridigoval mlečno-zobi in novopečeni kaplan iz Brezovice, da je Bogu molitev v latinskem jeziku veliko bolj dopadljiva, kakor pa v drugem jeziku, nakar so se mu začeli prisotni verniki posmehovati. A to rešje je začelo v svojem fanatizmu strašiti ljudi s hudičem in peklom, kar je povzročilo še več smeha in krohotanja. G. kapelan Magdić, vede, da se dā s hudičem in peklom pri nas kaj malo ostrašiti, ker so oboje vzeli v zakup Tirolci in Kranjci. Pri nas je pokazal škof v raznih slučajih, da ni ne pekla ne hudiča, ker bi se pred njim tresle najprej njegove hlače. Namen posvečuje sredstva. Katoliški bukvarni v Ljubljani, je menda prav vstrebel tukajšnji škof s svojo prepovedjo, ker je razposlala na razne župne urade v Istro več izvodov tiskanih latinskih maš, a so jih nekateri vrnili. Sama varantija. Klerikalizem v Istri je izgubil za nekaj desetletij tla, ker je ljudstvo odprli oči škof sam, a nihče drug in to je pravzaprav rodilo umetno prebujenje in odpor naroda.

Finančni odsek.

Poročevalce grof Margheri poroča o normalno - šolskem zaključku, ki izkazuje izdatkov 1.437.603 K. dohodkov pa 62.079 K., torej pri manjkljaju 1.375.524 K.

Gledo učiteljskih plač predлага gosp. poročevalce, da naj se pozove deželnemu odboru, da stavi svoj čas, ko bo znan uspeh saniranja deželnih finančnih predlog glede definitivne uredbe učiteljskih plač. Dokler pa ta rešitev ni dosežena, naj velja nekak provizorij. Ta provizorij bo obstajal v tem, da se tistim učiteljem, ki je sedaj vlečajo draginjsko doklado, leta poviša na 35%, drugim učiteljem pa se podeli 20% draginjska doklada. Draginjska doklada se vstavlja v pokojnino, istotako naj se pri vpokojenju dve leti provizorične službe najmanj, največ pa pet let vstavlja. Remuneracija suplentov se določa na letnih 800 K.

To so bistveni predlogi za referenta, ki bi po njegovem mnenju provzročali letnih novih izdatkov 160.000 K.

D. R. Lampe pobija predloga poročevalcev, ker bi ti stali na leto najmanj 250.000 K. Izjavlja, da je danes deželni zaklad preslab, da bi mogel prenašati tako breme. Gode staro pesem: ultra posse nemo tenetur!

meksikansko in zdaj je cesarica čisto mirno šla na ladjo.

Najhujši napad pa je dobila cesarica v Rimu, ko je bila v avdijenci pri papežu Piju IX. Začela je strahovito divljati, gristi in kričati, da so jo komaj ukrotili. Njen brat, grof Flanderski, je iz Rima odpeljal na grad Lacken, katerega ni nikdar več zapustila.

Zgodovinska resnica je, potrjena od svedokov in zdravnikov, da je bila cesarica Karlotta od rojstva umorjena in da so razburjenja, ki jih je prestala v Meksiki, samo pospešila razvoj njene prirojene bolezni.

Cesarica Karlotta pa ima tudi popolnoma svetle momente, v katerih se lahko pametno z njo govoriti. Gotovo je v takem momentu izvedela, da je bil cesar Maksimilian obsojen na smrt in ustreljen. Da to natanko ve, da pozna vse detajle, priča njeni pismo, pisano iz Laekena dne 14. maja 1868. bivšemu meksičanskemu poslaniku v Parizu, katero pismo je objavljeno v zgoraj navedeni francoski knjigi.

Toda legende imajo trdno življenje, posebno če so sentimentalne, in zato si bodo še milijoni ljudi otrali solze, čitajoč, da je cesarica Karlotta zblaznila iz obupa nad usodo svojega moža in da v več kot 40letni blaznosti ni izvedela, kako žalosten konec so vzele njegove posne sanje.

Profesor Jare pove v angleščini, da bi vedel predloga poročevalcev pokojninski zaklad na starej na 45.000 K.

D. Tavčar priporoča toplo predlog gosp. poročevalca. Ne ve se sicer, kako bo ispadla akcija saniranja deželnih finančnih ali toliko še danes vemo — da hočemo verjeti besedam, ki so se v deželnem odboru izrekli od merodajne strani — da bo dežela že v letu 1910 dobila znaten državni prispevek iz naslova omembne sanacije. Če je pa to tako, potem smo moralno zavezani, za učiteljstvo nekaj storiti, ker ima državna akcija predvsem namen, pomagati učiteljstvu. To, kar predloga gospod poročevalca, je najmanj, kar se more zahtevati, in ker ni upanja, da bi od dobrega sreca dr. Lampeta kaj več dosegli, bodo zastopniki slovenske napredne stranke — glasovali za poročevalcev predloga.

Grof Barbo pobija dr. Lampeta, ter opozarja, da so se v proračun vstavile druge visoke vste, ne da bi se gledalo na pokritje.

Deželni predsednik izreka prošnjo, da naj bi se učiteljstvu pomagalo. On misli, da je sanacija gotova stvar, in da se naj ta gotovost ekskomptuje na korist bednemu učiteljstvu. Prosi torej, da naj se sprejmejo predlogi gospoda poročevalca.

Seja traja dalje.

Deželni zbor.

V gališkem deželnem zboru je stavil poslanec dr. Adam na zastopnika vlade interpelacijo glede odredb vlade proti bojkotu pruskega blaga.

Češki klerikalci.

V češkem klerikalnem poslanskem klubu so nastale resne diference, ki bodo morda povzročile razpad kluba. Posl. Myslivec je baje zakril zločin veleizdaje in posl. grof Thun je zahteval, da se posl. Myslivec iz kluba izključi. Vsi poskusi do-seči sporazum so se doslej izjalovili.

Volitev v Pragi.

Pri včerajšnji volitvi na Novem mestu v Pragi, kjer je bil izpraznjen vsled resignacije staročeha dr. Srba državnozborni mandat, je bilo oddanih 4422 glasov. Potrebna bo ožja volitev med mladočehom Rašinom in radikalem Sokolom. Ožja volitev bo 19. januarja.

Gališki deželni predsednik.

Gališki deželni predsednik Bobrinski bo baje v kratkem odstopil. Vsepoljaki kandidirajo kneza Lubomirskoga. Obenem bo baje odklonil tudi dež. maršal grof Badeni.

Ogrsko.

Grof Khuen-Hédervary je začel s pogajanjem z različnimi politiki. Kolportira se že lista novih ministrov: minister a latere grof J. Zichy, finance Lukács, uk Berzevicsy ali pa Lang, justica Vavrik, honved Hazay, poljedelstvo Jakobffy, trgovstvo Hieronymy, hrvaški minister Josipovich. Grof Khuen bo takoj, ko nastopi vlado, predložil obširen program, ki ga je izdelal. V tem programu zavzema važno mesto volilna reforma. Tu ne gre sicer tako daleč kakor Kristoffy, vendar pa dalje kot Andrássy. Njegov načrt se zelo približuje splošni in enaki volilni pravici.

Stranke grofa Khuenu prav nič simpatično ne pozdravljajo. Povsod se kaže proti njemu nezauppanju in v Justhovih strankih celo sovraštvo Skorobenebade ni, da bi Khuen dobil od sedanje zbornice začasni proračun. Justhova stranka bo proti Khuenu nastopila še sovražnejši kot proti Lukácsu in Wekerlu. Vsled tega je razputitev parlamenta neizogibna in vse stranke s tem tudi računajo. — Včeraj se je posrečilo Khuenu doseči velik uspeh, ki bo odločajoč za celo smer njegove vlade. Grof Khuen je konferiral včeraj z grofom Tiszo, voditeljem bivše liberalne stranke. Po-srečilo se mu je Tiszo zase pridobiti. Khuen bo s Tiszo in z onimi politiki, ki so bili glavni zastopniki sedemdesetstevnega programa, ustvaril veliko dualistično stranko; razpustil bo zbornico in razpisal nove volitve. Sedanje posl. zbornice za dovolitev začasnega proračuna niti prosil ne bo. Glavni steber Khuenova bodo torej možje, ki so bili v nekdani liberalni stranki, pa so se umaknili pred leti iz političnega življenja. sedaj stopajo zopet iz te pasivnosti in se postavljajo odločno na stran Khuenova. Najbrže se bo postavil na Khuenova stran tudi Andrássy. Andrássy in Tisza, ki sta se pred leti sprila in povzročila s tem razpad liberalne stranke, sta se sedaj zopet sprijaznili.

Krota.

Berolinška »Vossische Zeitung«javlja: Kakor se zaupno iz Rima poča, se vrše tri tedne sem mod

kabineti v Rimu, Atenah in Carigradu prepričanja, da se dosegne mirna rešitev krečenskega vprašanja. Kreata naj bi se prodala za primerno kupnino Grčki, nato pa bi mednarodna konferenca vseh evropskih držav Turčiji za vedno zajamčila njen po-sestno stanje.

Alojzij Mesar o svetji afieri.

Znan je, da so pred meseci v Šabecu na Šrbskem zaprlj Slovenia. Alojzij Mesar, ker je bil na sumu, da je v času vojne na-petosti med Srbijo in Avstro-Ogrsko vohunil na korist avstro-ogrskih vojn.

glede upravnega odseka: a) o proračunu muzej-

škega zaklada za l. 1910.; b) o proračunu zaklada deželnih prislil delavnic za leto 1910; c) o proračunu deželnega kulturnega zaklada za leto 1910.; d) o proračunu grmskega zaklada za l. 1910.; e) o prošnji Fr. Tomazin, vodje po pezniku pris. delavnice, za podaljšanje miloščine; f) glede podpore podkrovski šoli v Ljubljani; g) o proračunu gledališkega zaklada za l. 1910.; h) o samostalnem predlogu g. poslanca Antonia grofa Barbo glede naprave pristave za izrejo mlade živine. Ustno po-ročilo upravnega odseka: a) o prošnji županstva občine Brusnice za uvrstitev občinske ceste Velike Brusnice - Gabrje med okrajne ceste: b) o samostalnem predlogu poslanca Ravnikarja in tovarišev glede ustanovitve kmetijskih šol za Gorenjsko in Notranjsko; c) o samostalnem predlogu poslanca Ravnikarja in tovarišev glede ustanovitve živinodržavniškega mesta v Trnovem; d) o poročilu deželnega odbora glede vpljevanje šolskih tečajev za odrasle ljudi; e) o prošnji županstev Prevoje, Lukovica, Krtina, Rafolče in Sp. Koseze za ustanovitev zakona glede pokončevanja vran in srank; f) o poročilu deželnega odbora glede ustanovitve kmetijske šole za Gorenjsko; g) o poročilu deželnega odbora z načrtom zakona o šolskem donesku od nepremične imovine, ležeče na Kranjskem, a spadajoče k zapuščini, razpravljani zunaj Kranjske; h) o samostojnem predlogu poslanec Bartola, Jakliča, dr. Pegana in tovarišev glede ponižave klanca na deželnih cesti Ribnica-Sodražica pri vasi Vinice, eventualno da se cesta preloži; i) o samostalnem predlogu poslanca Matjašiča in tovarišev glede zgradbe Belokranjske železnice od Novega mesta preko Metlike do Karlovca.

+ V zadnji seji deželnega zbra je poslanec dr. Ivan Oražen predložil deželnozbornemu predsedstvu vse

resolucije, ki so se sklenile na shodi ljudljanskih političnih društev proti

nameravanemu novemu deželnemu cestnemu zakonu ter izpremembi ljudljanskega občinskega reda in občinskega volilnega reda. Ljudljanski davkopalcevci so obe ti zakonski predlogi obsodili kot zavraten napad na žep ljudljanskih davkopalcevcev in silno oškodovanje svojih političnih in gospodarskih pravic. Z vso gotovostjo smemo pričakovati, da ne bodo te resolucije ostale brez uspeha na pristojnem mestu, ako tudi klerikalna večina deželnega zbra sprejme ta zakonska načrta neizpremenjena. Najvišja oblast v državi ob takoj složnem in odločnem protestu ne more priupustiti take brezprimerne krivice!

+ Iz deželnega odbora. Na temelju znanje dr. Lampetove resolucije je deželni odbor v včerajšnji seji na-pravil veliko perilo. Noveli k občinskemu zakonu so se pridelila določila, ki v zakonu deželnega zbra niso bila sprejeta. V § 1. volinega reda se je dala volilna pravica korporacijam, ki v občini placičajo zemljiški, hišni ali pridobninski davek. Deželni odbor pa je razsiril pravico korporacijam, tudi na rentni davek. Tukaj je torej jasno, da si je deželni odbor prilaščal pravico, katera gre izključno le deželnemu zboru. Zategadelj je deželni odbornik dr. Tavčar ugovarjal, in odrekal deželnemu odboru pravico do takega »popravljanja« deželnozbor-skih zakonov! Ugovor ni nič koristil, deželni odbor se je oklenil prerogative, katera mu ne gre! Tako se Fujejo in ključajo v deželi kranjski zakoni! Po daljši razpravi pa je gospode v deželnemu odboru občeli strah, in na predlog dr. Pegana so sklenili, da naj se vsi popravki k občinskemu zakonu predloži deželnemu zboru, da jih odobri. Dr. Lampe je s svojo resolucijo oblečal na cedilu. Sedaj smo radiovedni, kako bodeta odgovarjala pl. Šuklje in baron Schwarz na interpellacijo naprednih dež. poslancev? Deželni odbornik Jare in dež. poslanec Kobi si ogledata gozd v Podmolniku, da se potem zadeva definitivno reši. Francu Vidicu iz Grada pri Blestu se da deželna podpora za ponlajanje travnika v obsegu enega orala. N. Bezenšek se imenuje travniškim mojstrom, provizornou s plačo osmoga činovnega razreda. Odslej se bodo dajale travniške podpore le tistim, kateri bodo priporočali »zaupniki«. Za Domžale se priporoča ustanovitev posebnega zdravniškega okrožja. V cestni odbor Vrhniški se pokliceta Jožef Verbič, posestnik na Vrhniški in Tone Kobi, posestnik z Brega. »Gospodarska zvezka« zahteva za po-možno akcijo radi krme — 40.000 K deželne podpore. Cela zadeva se odstopi deželnemu zboru! — »Gospodarska zvezka« trdi pri tej precej meni zadevi, da je pri omenjeni akciji izgubila 40.000 K.

+ Škandalozna kupčija, ki jo je sklenil vodja deželnih dobrodelnih

zavodov s tesarjem Pustom za podmolniški gozd, je vzbudila v vsi javnosti veliko ogertonje. Zlasti je zavladalo veliko razburjenje med kmetskim prebivalstvom. In tega razburjenja in te nevolje med kmetskim ljudstvom so se zbalj klerikalcii, da so sami sprožili o tej aferi razpravo v deželnem zboru. In ta razprava je dognala nepotitno, da so bila vsa načela razkritja v bistvu resnična. »Slovenec« temu velikemu kmetskemu »prijatelju«, ki se je ves čas s tako vnenim zavzemal za Pusta v očitnem nasprotstvu z deželnimi in kmetskimi koristmi, seveda ni pogodu, da je famozna kupčija s Pustom razveljavljena in da je on sam z zagovarjanjem te kupčije doživel strahovito blamoža, zato otresa sedaj kakor besen okrog sebe in kriči, češ v deželnem zboru se je dokazalo, da je »Slovenski Narod« lagal, ko je obširno opisal škandalozno prodajo lesa v podmolniškem gozdu. Precejšnjo poročilo nesramnosti in podnežnosti v sebi, ki polnijo »Slovenčeve« predale le še iskriko poštenosti in lojalnosti v sebi, bi jih vprašali: Prijatelji, ali se pravi lagati, ako je naš list trdil, da se je tesarju Pustu prodal les v podmolniškem gozdu za 18.000 kron, ali se pravi govoriti neresnicu, ako se naglaša, da je bila ta kupčija sklenjena pod roko, torej protipostavno, ali se pravi lagati in obrekovati, ako se naglaša, da je s to kupčijo dežela oškodovana za težke tisočake, ko je vendar notorično in vsi javnosti znano, da je v razpravi v deželnem zboru sam deželni odbornik Jare priznal, da je bila s tesarjem Pustom za les v podmolniškem gozdu za 15.048 kron, in da je kupčijo kar pod roko brez vedenosti deželnega odbora, torej protipostavno sklenil vodja deželnih dobrodelnih zavodov Nemec Nebenführer.

daljše je zadržalo, da po načelu sklenjenem zboru sam zatrdil, da pozna moža, ki plača za les v podmolniškem gozdu na mestu 28.000 kron, ter s tem priznal, da je bila dežela pri prodaji lesa tesarju Pustu oškodovana za najmanj 13.000 kron, vsedem česar je tudi predlagal, naj se s Pustom sklenjena pogodba razveljavlja?

+ Iz deželnega šolskega sveta.

Na prvi državni gimnaziji so odšli profesorji Riedl, (že pred poldrugim letom), Vajda (avgusta meseca) in Bartl (oktobra meseca). Mesta po teh profesorjih še do danes niso razpisana.

Na takozvani nemški gimnaziji pa je g. profesor Pavlin decembra meseca prostovoljno stopil v pokoj.

Njegovo mesto pa se je takoj razpišalo, in v današnji seji deželnega šolskega sveta se je že oddal terno-predlog.

in cerkvenikov. Govornik izvaja, da je bera krivčen in težak davek, ki teži le revno kmečko ljudstvo ne pa meščanov. Ta davek se ne opira na nobeno pravno podlago ampak na neke stare dvorne dekrete in na staro navado. — Med govorom posl. Benkoviča, ki je seveda bil proti predlogu, se je vnel preprič med slovenskimi klerikalci in med socialnimi demokrati. Vpitje je bilo vedno hujše in celo do pretepa ni dosti manjkalo. Slednjie prekine predsednik sejo. Ko se je po 10 minutah seja zopet nadaljevala je Benkovič nadaljeval svoj govor in je izjavil, da bodo slovenski klerikalci glasovali proti. Posl. Horvat pripoveduje, kako je nekje nežupnik obesil majhne kose mesa z imeni darovalcev vred na kuhinjska vrata, da bi ljudje videli, kdo je dal majhne kose. Čas je, da se take nepristojnosti odpravijo. Predlog dr. Kukovec se slednjie izroči političnemu odseku. Za to so bili celo nemški klerikalci; slovenski so glasovali proti. — Konec seje ob pol 1. pop. Prihodnja seja v četrtek dopoldne.

+ Pravica nad vse! Slovenski javnosti bo še znano, da je bil lani obsojen inženir Kirschlager mlajši, na glasu kot zagrizen nemškutar, radi krivega pričevanja v 3mesečno težko ječe. Ta kazem se mu je sedaj, kakor čujemo, spremenila milostnim potom v 5dnevni zapor. Kakor smo že navajeni, da se pri nas meri pravica z drugim merilom, vendar ne moremo pravjeti tej vesti, dasi smo jo dobili od dokaj verodostojne strani. Ne moremo namreč verjeti, da bi sodna oblast sama tako malo cenila prisego, na kateri vendar sloni vse naše pravosodje, da bi zločinca-krioprisežnika kaznovala prav tako, kakor se dandas kaznujejo osebe, ki so zakrivile kak pregršek zoper varnost časti. Ne gre pa nam stvar v glavo še iz drugih razlogov. Opotovano čujemo, da je ta in ta kmet, ta in ta delavec bil obsojen radi krivega pričevanja prav drakonsko v večmesečno težko ječe, nikdar pa še nismo doslej slišali, da bi se bila komurkoli izmed teh milostnim potom spremenila večmesečna ječa v pardnevnji zapor, čeprav bi tudi za te ljudi semtertja veljale prav uvaževanja vredne olajševalne okolnosti! Ali je pri nas na Slovenskem še vedno v evetu praksa, da se reže Slovencu kruh pravice drugače, kakor drugim državljanom? Ali še vedno nismo pred zakonom vsi enaki? Če je zgoranja vest resnična, bi si skoro drznili to trdit. Res včasih se nam vsiljujejo nehote dvomi o tem, da li ima pri nas boginja Pravica res zavezane oči, s čemer pa bognezadeni nečemo reči ničesar hudega. So pač čudna naključja in včasih morda tudi mi vidimo slabu. Morda ali pa tudi ne. Zgodilo se je nekoč nekje, da je bil obsojen slaboten mladenič v večmesečno ječe, če se ne motimo — v 8mesečno, zato ker je nekomu rekel, uaj sname raz svojo prodajalno napis, naslikan v tujem jeziku in ker je pobral kamen ter ga vrgel v to tablo. In zdravniksi so rekli in tudi dokazali, da je ta mladenič bolan, zelo bolan; povedali so, da bo revežu dolga težka ječa prikrjala življene za desetletja, ali mu ne bo maha prestrigla niti življena. Toda za moža ni bilo milosti, neizprosna, trda kot kamen je bila zanj pravica ...

+ Kdo podpira »Südmärk? Neki H. Ludwig, baje učitelj šulfrajske šole v Ljubljani, izdaja v imenu »Südmärk« koledar »Deutscher Kalender für Krain« oder »Südmärk-Jahrbuch«. Čisti dohodek je namenjen za ustanovitev nemškega »Studentenheima« v Kočevju, da ni treba »Südmärk« iz svojega žepa plačevati. Z ozirom na ta nemško-nacionalni namen so koledar znatno preplačali: v Tržiču nad 50 oseb, med temi pristni »Nemeč« Babjčik, Bočak Juri, Bortolotti, Jeglič Anton, Kralj Janez in Jožef, Lončar M.; na Kokri: Fuchs Gilbert; v Krajanu: Fink Hans in Preisinger Teod.; na Jesenicah: Mencinger Maks Pačnik, Rajski, Twrdy. Z inserati so prispevali: zavarovalnica »Assicurazioni Generali«, krojač Cassermann, parketna tovarna Binder, Ana Gerber in — Čuden Fr., urar. Nemška stvar pri nas more prospesvati, dokler ima take pospeševale. Z duševnim prispevkom je podprt »Südmärk« G. Bicek, ki je prijavil spis »Die deutsche Eiche«, pisan opisuje hrast kot znak nevpoljivosti in moči nemških značajev. Ali ni to tisti češki Bicek iz Celja, ki je bil še za časa svojih visokošolskih studij v vrstah slovenskih akademikov?

+ Javen shod v Trstu. Za bodočo nedeljo predpoldne sklicuje politično društvo »Edinost« v tržaški »Narodni dom« velik javen shod, na katerem bo poročal državni poslanec dr. Rybář o državnoborskem, deželnih poslanci tržaški, pa o delovanju v tržaškem deželnem zboru odnosno v

mestnem svetu. V nedeljo, dne 23. t. m. se bo pa vrali občni zbor političnega društva »Edinost«.

+ Iz šolske službe. Bivša suplentinja Angela Šakotnik pride kot provizorična učiteljica v St. Juri pod Kumom. Bivša pomočna učiteljica Marija Tavčar je imenovana za provizorično učiteljico za Cerkle.

— Plesni venček pevakega zborna »Glasbene Matice« je že par let sem ena najbolj priljubljenih in najbolj posrečenih prireditve ljubljanske predpustne sezone. Svojim dobrim tradicijam je ostal ta venček v vsakem oziru tudi letos zvest, in morda je ponekod prejšnje še prekošil. Kakor prejšnja leta, je pevski zbor »Glasbene Matice« tudi to pot pokazal, da se ne zna producirati le na koncertnem podiju, temveč da se prav tako spremeti suče tudi v pleuni dvorani. Venček je privabil včeraj v veliko dvorano »Narodnega doma« nele skoro polnoštevilno dame in gospode »Matičnega« pevskega zborna, temveč tudi mnogobrojno drugo občinstvo. Skoro do ranega jutra je trajalo veselo vrvenje ob zvokih orkestra »Slovenske Filharmonije«. Kako velika je bila udeležba, se da pre soditi iz tega, da je prvo in drugo četrtvorko plesalo nad sto parov, in še celo pri zadnji ob 4. zjutraj je bilo okoli 50 parov. Plesni venček »Glasbene Matice« ostane vsem v najlepšem spominu.

— Planinski pleš, ki se vrši dne 1. februarja t. l. na večer pred Svetinico v »Narodnem domu«, bo tudi letos prava ljudska veselica, ki bo nudila vsakomur neprisiljeno zabavo. Odbor preskrbi kar najboljša okreplila, pristna domaća vina in izvrstne narizle jestvine. Dvorana in paviljoni bodo primerno okrašeni, najlepši evec bode pa seveda mnogoštevilni krog pri paviljonih sodelujočih dam. Zbirajo se šaljive skupine, domaći godej, nastop planincev se izvrši kot gorenjska svatba. — Zeleti je torej, da pride kar največ obiskovalcev v narodnih in planinskih nošah ter se pridruži veselim svatovalcem. — Ker je določen čisti dohodek planinskega plesa za tako nujne naprave našega planinskega društva, pričakujemo, da se planinskega plesa udeleži vsak priatelj planinstva in domače neprisiljene zabave.

— Nov cenik muzikalij »Glasbene Matice« je pravkar izšel. V njem najdejo slavna pevska društva 55 različnih glasbenih zbirk z več nego 430 moškimi ali mešanimi zbori. Priponimo, da so v »Glasbene Matice« k prav mnogim partitiram na razpolago tudi litografirani glasovi po cenah, označenih v dotedni opazki »Cenika«. Vabimo vse ljubitelje slovenske pesmi, da pridno segajo po teh glasbenih zbirkah, jih z ljubeznojo pojo in tako delačjo čast slovenski glasbi, pa takisto slovenskim skladateljem, ki jih s proizvajanjem njih del vzpodobujajo k stremljenju po čimdalje višji popolnosti in tako širijo našo glasbeno literaturo. Vsi na delo za slovensko pesem!

— Občni zbor vodovskega in sirotinskega pokojninskega zaklada društva zdravnikov na Kranjskem vrši se dne 26. januarja 1910 ob pol 6. popoldne v srebrni dvorani hotela »Union«. Dnevni red: 1. Poročilo upravnega odbora, 2. Volitev dveh revizorjev, 3. Slučajnosti.

— Popis psov. Mestni magistrat opozarja, da se popisovanje psov dolocene dneve ne bo vršilo v mestnem zglazbevalnem uradu, temveč v veliki dvorani »Mestnega doma«.

— Žive človeške ribice (proteus anguinus) najrazličnejše velikosti se lahko vidijo brezplačno ta teden v tukajnjem deželnem muzeju. Dotičniki, ki se za nje zanimajo, naj se zglaže v uradnih urah pri muzejskem preparatorju Fr. Dobovšku. Človeška ribica je za Kranjsko zelo zanimiva živalica. Prebiva v kraških podzemskih vodah. Ker živi na temenima ima krnaste oči in brezbarvno kožo. Ako je delj časa izpostavljen svetlobi, potemni in dobi zamokle vijoličaste lise. V akvariju živi dolgo časa, samo voda se mora večkrat premeniti. Krmiti se jo mora z vodnimi mehučji, črviči ali pa s tanko narezanim mesom. Izpostavka ne sprejema rada ponujenih živil in živil večkrat po 8 do 15 mesecev brez vseke vidne hrane.

Umrla je sinoči na Verdu pri Vrhniku ga. Elizabeta Žitko, rojena Sedmak. N. v. m. p.!

— Telovadno društvo Sokol v Škofiji Lok priredi dne 16. prosinca 1910 v prostorih »Narodne Čitalnice« svoj plesni venček, pri kojem bode svirala slavna godba e. in kr. pešpolka št. 17. iz Celovca. — Kakor priprave kažejo, zna ta venček vse prejšnje enake prireditve prekositi. Cena vstopnine je za brate Sokole v kroju 1 K, druge osebe 2 K, dame proste.

— Narodna čitalnica v Ribnici ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. popoldne v čitalniških prostorijah.

Glasbene društve. Ribnica ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 23. t. m. ob 3. popoldne v Arkotovi dvorani. Vabljeni so vse prijatelji glasbe.

Narodna čitalnica v Novem mestu si je izbrala na občnem zboru dne 8. januarja t. l. nov odbor, ki se je sestavil v svoji prvi seji dne 10. januarja tako-lé: predsednik Dav. Majcen, podpredsednik O. Skale, tajnik dr. I. Lokar, blagajnik V. Kompare, knjižničar I. Germ; ostali odborniki so: E. Kastelic, A. Levičnik in V. Umek. Namestnika sta A. Kuder in R. Jeglič, preglednika pa: A. Lapajne in Fr. Možina. — S prirejanjem predavanj, izletov, iger in veselje skuša izpolnjevati čitalnica svojo nalogo. V soboto, 15. t. m. se ponovi opereta »Presenečenje«. Večer se izpolni s pevskimi in orkestralnimi točkami ter plesom.

Pevsko društvo »Postojna« v Postojni ima svoj redni občni zbor v nedeljo 16. t. m. ob 8. zvečer v prostorih hotel »Ribnik«.

Hrastnik. Občni zbor »Slovenskega delavskega podpornega društva« je prestavljen na nedeljo dne 23. januarja ob 3. popoldne.

Društvo za tujski promet v Rajhenburgu se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so količkaj pripomogli k tako sijajnemu uspehu njegovega plesa: »Žegnanje na Kumu«. Osobito izreka zahvalo strokovnemu učitelju v Krškem g. Humku, ki je tako krasno naslikal na platno Kum. Da postajajo prireditve gori omenjenega društva vedno priljubljenejše, kaže dejstvo, da smo imeli čast pozdraviti goste ne samo iz Krškega, Vidma in Sevnice, ampak tudi iz Zidanega mesta, Radeč, Trbovelj, Zagorja, dalje iz Celja, Ptuja, Zagreba in še celo iz Grada. Zabava, ki je trajala do ranega jutra, je bila prav prijetna.

V Zaleju pri Celju stavlji bodo, kakor se nam poroča, novo — šolo. Je pa tudi že čas v to! Več kot desetletje jo že stavijo na — papirju.

Pred celjskim kolodvorom in šoli njega vedno kaj brskajo in popravljajo. Ni še dolgo tega, ko so odpravili nek star plot ter podrli par kilovih dreves, — v kar je res bil že krajni čas. A zdaj že spet postavlja neke planke. To se vsej okolici tako poda, kot zajem cilinder. V Celiu pač mora biti vedno kaj posebno »modernega!«

Počlane ob juž. žel. in Peklo pri Polčanah (Höllendorf) sta pravi nemčurski gnezdi in kamar Hans Wolk, ki je prič vzonosen tamoznjih Tevtonov. Ševe volk spada med nemške zveri, naj ga pa tudi le Neneč živi. — Res skrajni čas je že, da bi kdo v Dravinski dolini vzel metlo v roke ter z njo pošteno pometyl nemčurske smeti!

Za župana v Brežicah je iznova izvoljen Faleschini, ki županuje že od leta 1893. Za svetovalec so izvoljeni »Nemeč« Schniderschitsch, Matheis, Zehner in Ornik.

Podružnica »Südmärke« se je ustanovila za Svičino in Zornjo Sv. Kunigundo. Ta dva okraja sta v skrajni nevarnosti, da se popolnoma pomečita.

Strupene kače na Štajerskem. Lansko leto se je na Štajerskem ubilo 6831 strupenih kač. Ker se plačuje na Štajerskem ob ubite strupene kače po 50 vin. — Med usposlanimi strupenimi kačami je bilo 4344 gadov in 2487 modrasov. Iz Spod. Štajerske se je poslalo skoro izključno modras.

Skandal za poštno upravo je, da pošilja v slovenski Zidan most polnomo slovensčine nezmožne poštne uradnike, tako, da mora stranka, ki hoče poštno nakaznico, sprejeti mesto te, zalepk, ozir. goroviti nemški ali pa s pomočjo služe kot tolmača dopovedati g. uradniku, kaj da se zahteva. Se li res temu ne more odpomoći?

Nesreča v Rabiju. Od nedelje daje se delavec neprestano na delu, da odstranijo vodo iz kotline. Velike ovire jim dela to, da se še vedno tragoj kosi zemlje ter padajo v globino. Kdaj pridejo do ponesrečenih oseb, se prav nič ne ve. Baje bodo poskusili po rovin priti do pogreznene bolnišnice. Državno pravdništvo bo uvedlo kazensko postopanje proti vodstvu rudokola.

Vlom v Štajrh. V noči od 10. na 11. t. m. so vložili dosedaj še neznanati tatovi v prodajalno »Konsumne zadruge« članov podružnice »N. D. O.« v Štajrh pri Ajdovščini. Na vratih so vrata z dvorišča ter odprli več vrat s ponarejenimi ključi. Misliši so pač, da dobe večjo sveto denarja, ki je bila po dnevi v prodajalni, ker je bilo ravno običajno 14-dnevno vplačilo. Toda to se jim ni posrečilo, kajti denar je bil drugje varno spravljen. Dobili so le nekaj drobiša ter vzelj nekaj sladkorja, kave, sira, žlic in nožev. Škoda znaša približno 100 K, ki je pa deloma z zavarovalnino pokrita. Klerikalci in načrtniki so bili zelo veseli tega, ker so mislili, da to gotovo uniči za-

drugo in obenem tudi organizacijo. Povemo jih pa, da se zelo motijo, zakaj kakor se je razvila »Nar. Del. Organizacija« v Štajrh in Ajdovščini, tako se bo razvila tudi konsumna zadruga, pa če jim je to všeč ali ne.

Obstreljenemu policijskemu višemu svetniku Frennerju, ki je, kakor smo poročali, ponesrečil na lov pri Stanjelu na Krasu, se je obrnilo v toliko na bolje, da je bil oddan, kakor se trdi, od nekega lovskega čuvaja, ki je zadel Frennerja v hrbit in ga teško ranil. Vendar je upanje, da ranjence vsled takojšnje zdravniške pomoči v kratkem okrev.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu pri Trstu priredi v nedeljo, dne 16. t. m., svoj prvi veliki koncert pod vodstvom g. pevovodje in skladatelja Emila Adamiča. Ker ima to društvo velike zasluge za narodno probubo, vredno je, da se slavno občinstvo ob tej priliki polnoštevilno udeleži, tembolj ker se bodo proizvajale najkrasnejše skladbe.

Državno obrambno društvo zaščitnikov in koledarjev je doseglo lep uspeh s tem, da je prečilo pred Božičem izdano novo poštno odredbo, glasom katere bi se morala plačevati za takozvane dvojne številke tudi dvojna poštnina. Zaslugo na tem uspehu ima edino dobro organizacija in vedačno občinstvo navedenega društva. Noben založnik naj torej ne odlaga s pristopom k temu društvu. Priglase sprejema tajanstvo društva na Dunaju VII/2.

Sleparske banke na Nizozemskem predvsem v Amsterdamu, dalej v Kodanju, Hamburgu in Frankobrodru ob Menu so znova začele z razpošiljanjem svojih sleparskih sreč, katere vsljujejo tudi našim rojakom na kaj spretn način. V zadnjem času jih je bilo vedno občutno oškodovan, ker so se spuščali v kupcijske zvezze s temi bankami. Občinstvo se torej v lastnem interesu nujno svari pred vsako zvezo s temi sleparji. Po pošti došle srečke iz teh krajev pa je treba nemudoma vrniti.

Prijeta tatico. Meseca listopada lanskoga leta je bilo posestniku Alojziju Strupiju na Žabjaku ukradeno več oblike in perila, skupne vrednosti 124 K. Kot osumljena je bila takrat prijeta njegova bivša služkinja, a je bila, ker ni bilo dokazov, takoj izpuščena. Včeraj pa je policija prijela tatico v osebi 18letne brezposelne služkinje Frančiske Jezenškeve, rodom iz Krašnje okr. Kamnik. Jezenškova je takrat obiskala Strupijevo deklo in obliko pokradla Jezenškova je tudi v Rožni dolini, kjer je stanovala, ukradla svoji stanodajnik pelerino in blazo. Ukradena Strupijeva oblike se je našla v stanovanju v Rožni dolini. Jezenškova so izročili deželnemu sodišču.

Karambol. Ko je sinoči okoli pol 5. peljal v mesto hlapec trgovca Jakoba Strzinjara iz Vrhnik, je nasproti privozil avtomobil A. I. štev. 693. Hlapec se je že naprej umaknil na levo, a so se mu začeli konji plasti. Prihajajoči avtomobil se pa na to ni oziral, temveč se je šele v zadnjem trenutku, ko je bil že poleg voza hotel izogniti in je zadel v vozniški voz. K sreči se vendar ni prigolil drugi nesreči in se je poškodoval samo voz.

Ogenj v kleti. Preteklo noč je nastal v kleti »Narodnega doma« poleg kurilice ogenj. Goreti je začel premog, kateri se je vnel po odpadajočih

Slovenska sv. Oktobra in Ljubljana v Škofiji
je imela meseca decembra 1909. l. sledi
četrt:

I. Projekti.

a) redni dohodki	3716 K 02 v
b) prispevki iz nabiralnikov	18980 K 53 v
a) Kranjsko	3236 K 83 v
b) Stajersko	2205 . 05
c) Korosko	100 . .
d) Primorsko	1745 . 61
skupaj:	7287 . 49
c) razni prispevki i. s. darila, skupilo za držbeno blago, narodni kolek itd.	7977 . 02
skupaj:	18980 K 53 v
b) izredni dohodki	
nabrani zneski od 1. inkl. do 31. decembra 1909 za obrambni sklad	1723 K — v
najeto posojilo	8000 K — v
Vsota vseh prejemkov	28.703 K 53 v

Vsota vseh prejemkov 28.703 K 53 v

II. Izdatki

a) redni izdatki	20.672 K 54 v
b) izredni izdatki	
plodonosna neželitev znesek za obrambni sklad, vplačanih v času od 26. novembra do 29. decembra 1909	2129 K — v
za pokojninski zaklad	1927 . 29 .
za glavnico	4737 . 19 .
	8793 K 48 v
	29466 K 02 v
torej primanjkaia	762 K 49 v
kateri znesek je pokrit z prebitka iz 1. 1908.	

Slovenci in Slovence! Ne pripomijmo nitesari! Številke govore samo.

Ustna voda
"EUODIN"
Specjaliteta za kardine.

Cena 2 kroni.
4813 Glavna zalogaljekarnia
Ob. pl. Trnkoczy v Ljubljani.

Serravalo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1908:
Družbeno odlikovanje in častni diplom
k naši kolajni.

Povroča voljo do jedi,
okrepča žive, poboljša
kri in je
rekonvalsentom —
in malokrvnim
zelo priporočeno od zdrav-
niških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovan.
Nad 6000 zdravniških sprševal.

J. SERRAVALLO, t. h. dr. debeljat
TRST-Barkovje.

Umrl so v Ljubljani:

Dne 10. januarja: Josip Trampuž, slad-
ščar, 56 let. Pred prulami 23.

Dne 12. januarja: Leopold Arnič, šolski
vodja, 68 let, Gospodska ulica 6.

V deželini bolnic:

Dne 9. januarja: Ignacij Boh, lajnar, 50
let. — Ivan Bakovnik, delavec, 58 let

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 300-2. Srednji zrinski tlak 738-9 mm.

Čas Stanje
opazovanja
v mra

Tempa v C
ura

Vetrovi

Nebo

12. 2. pop. 7316 68 sr. jzzahod dež

9. zv. 7282 36 sr. szahod oblačno

3. 7. zj. 7294 01 sl. jvzhod sneg

Srednja včerajšnja temperatura 48°,

norm. -26°. Padavina v 24 urah 76 mm.

Matija Žitko javlja v svojem in
v imenu svojih otrok vsem sorodnikom,
priateljem in znancem pretužno vest,
da je njegova ljubljana soprona, vzorna
mati in stara mati, gospa

Elizabetha Žitko roj. Sedmak

prevredna s sv. zakramenti za umira-

joče in vdana v božjo voljo po kratki
in mučni bolezni danes ob 4. popol-

dne mimo zaspala v Gospodu.

Pogreb drage rajnice bo 14. janu-

aria ob polu 4. popoldne.

Blago pokojnico priporočamo v

blag spomin in molitev.

Verd pri Vrhniku. 12. januarja 1910.

Žaluječi ostali.

184

Spretnemu trgovcu (tudi začetniku)
se oddaje v najem

prostori za trgovino

z opravo vred v tako dobrem kraju

blizu mesta Ljubljana.

Pojasnila daje A. Verbič, trgovec

v Ljubljani.

181

Izdajatelj in odgovorni urednik Rasto Pustoslemšek.

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14

14